

DISTILLERIA PALMA MOD KOMMISSIONEN

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

25. maj 2004^{*}

I sag T-154/01,

Distilleria F. Palma SpA i likvidation, Napoli (Italien), ved avvocato F. Caruso,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved L. Visaggio og C. Cattabriga, som befuldmægtigede, bistået af avvocato A. Dal Ferro, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

^{*} Processprog: italiensk.

angående en påstand i henhold til artikel 235 EF og artikel 288, stk. 2, EF om erstatning for det tab, som sagsøgeren hævder at have lidt som følge af Kommissionens angiveligt ulovlige adfærd, således som det fremgår af den skrivelse, som denne institution har rettet til de italienske myndigheder den 11. november 1996,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J. Pirrung, og dommerne A.W.H. Meij og N.J. Forwood,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. december 2003,

afsagt følgende

Dom

Sagens retlige og faktiske omstændigheder

- 1 Ved forordning (EØF) nr. 3390/90 af 26. november 1990 om salg ved særlig licitation af vinalkohol, som interventionsorganerne ligger inde med, til anvendelse i

Fællesskabets brændstofsektor (EFT L 327, s. 21), indledte Kommissionen salg ved licitation nr. 8/90 EF af 1,6 mio. hektoliter alkohol opdelt i fem partier på 320 000 hektoliter, der stammede fra de destillationer, der var omhandlet i artikel 35, 36 og 39 i Rådets forordning (EØF) nr. 822/87 af 16. marts 1987 om den fælles markedsordning for vin (EFT L 84, s. 1, herefter »licitationen«).

- 2 Artikel 1 i forordning nr. 3390/90 bestemmer bl.a., at den alkohol, der udbydes til salg, skal anvendes i brændstofsektoren i Fællesskabet.

- 3 Artikel 3 i forordning nr. 3390/90 bestemmer, at salget foregår efter bestemmelserne i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1780/89 af 21. juni 1989 om gennemførelsesbestemmelser for afsætning af alkohol, der er fremstillet i henhold til de i artikel 35, 36 og 39 i forordning nr. 822/87 omhandlede destillationer, og som interventionsorganerne ligger inde med (EFT L 178, s. 1).

- 4 Artikel 4 i forordning nr. 3390/90 bestemmer, at de nærmere betingelser for licitationen er anført i den særlige licitationsbekendtgørelse nr. 8/90 EF (EFT C 296, s. 14, herefter »licitationsbekendtgørelsen«).

- 5 Artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 1780/89, som ændret talrige gange, bl.a. ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 3391/90 af 26. november 1990 (EFT L 327, s. 23), bestemmer, at tilslagsmodtageren skal fremlægge bevis for, at der over for

interventionsorganet i den medlemsstat, hvor tilslagsmodtageren har sit hovedsæde, er stillet en sikkerhed for korrekt opfyldelse af forpligtelserne som garanti for, at hele den mængde alkohol, der er givet licitationstilslag for, anvendes til de i licitationsbekendtgørelsen foreskrevne formål.

- 6 I henhold til artikel 28, stk. 4, i forordning nr. 1780/89 i den affattelse, der var gældende, da licitationen blev åbnet, og i henhold til punkt X i licitationsbekendtgørelsen skal den alkohol, der gives tilslag for, anvendes senest et år efter datoen for den sidste afhentning af hvert parti alkohol.
- 7 Artikel 30, stk. 1, litra e), i forordning nr. 1780/89, som der henvises til i licitationsbekendtgørelsens punkt I 5, litra c), bestemmer, at budet for at kunne tages i betragtning skal være skriftligt og indeholde en erklæring fra den bydende, ved hvilken han forpligter sig til at overholde alle den pågældende licitationsbestemmelser.
- 8 Efter et bud fra Distilleria F. Palma SpA (herefter »Palma«, nu Fallimento Distilleria F. Palma SpA (Distilleria F. Palma i likvidation), herefter »sagsøgeren«) på et beløb på 3 ECU pr. hektoliter alkohol 100% vol. blev den mængde alkohol, der blev udbudt til salg som led i den særlige licitation nr. 8/90 EF, tildelt denne virksomhed i januar 1991.
- 9 Som led i denne licitation stillede Palma en bankgaranti hos banken San Paolo di Torino til fordel for det kompetente interventionsorgan, nemlig Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (statens agentur for interventioner på landbrugsmarkedet, herefter »AIMA«).

- 10 Palma havde en række vanskeligheder ved at afhente og afsætte den alkohol, der var givet tilslag for, og meddelte Kommissionen dette. Bl.a. i betragtning af disse vanskeligheder udstedte Kommissionen forordning (EØF) nr. 2710/93 af 30. september 1993 om visse former for salg ved særlige licitationer af vinalkohol, som interventionsorganerne ligger inde med, til anvendelse i Fællesskabets brændstofsektor (EFT L 245, s. 131).
- 11 Ved artikel 6 i forordning nr. 2710/93 annullerede Kommissionen delvis den særlige licitation nr. 8/90 EF, for så vidt angår de partier alkohol, der endnu ikke var blevet afhentet af Palma, nemlig tre af de fem partier, der var givet tilslag for. Sikkerheden for korrekt opfyldelse for disse tre partier blev frigivet.
- 12 I henhold til artikel 2 i forordning nr. 2710/93 skulle de to første partier alkohol fra den særlige licitation nr. 8/90 EF (svarende til 640 000 hektoliter), undtagen i tilfælde af force majeure, være anvendt inden den 1. oktober 1995.
- 13 Artikel 3 i forordning nr. 2710/93 bestemmer, at sikkerhedsstillelsen for korrekt opfyldelse vedrørende de to første partier fra denne licitation frigives af interventionsorganet, når den samlede mængde alkohol fra disse to partier er anvendt i Fællesskabets brændstofsektor.
- 14 På trods af udstedelsen af forordning nr. 2710/93, stod Palma på ny over for begivenheder, som ifølge sagsøgeren var væsentlige hindringer for opfyldelsen af virksomhedens forpligtelser.

- 15 Ved skrivelse af 18. september 1995 anmodede Palma Kommissionen om at give virksomheden en ny forlængelse af den frist, der er fastsat i artikel 2 i forordning nr. 2710/93 for anvendelsen af den omhandlede alkohol. I denne skrivelse påberåbte Palma sig omstændigheder, som angiveligt udgjorde et tilfælde af force majeure, og som havde hindret virksomheden i fuldt ud at opfylde sine forpligtelser inden for den fastsatte frist.
- 16 Ved skrivelse af 27. november 1995 gentog Palma sin anmodning om forlængelse af denne frist, som var udløbet den 1. oktober 1995.
- 17 Ved skrivelse af 19. december 1995 underrettede Kommissionen Palma om, at den om kort tid ville tage stilling til en eventuel forlængelse af fristen for anvendelse af alkoholen.
- 18 Palma sendte endnu to skrivelser til Kommissionen, dateret henholdsvis den 19. december 1995 og den 5. januar 1996, hvorved selskabet anmodede om at blive bemyndiget til at destruere den endnu ikke anvendte alkohol. Denne anmodning angik da en mængde på 34 000 hektoliter alkohol.
- 19 Ved Kommissionens forordning (EF) nr. 416/96 af 7. marts 1996 om ændring af forordning nr. 2710/93 (EFT L 59, s. 5) blev fristen for anvendelse af allerede afhentede partier atter ændret. Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2710/93, som ændret ved forordning nr. 416/96, bestemmer følgende:

»Uanset artikel 23 i forordning (EØF) nr. 2220/85 og undtagen i tilfælde af force majeure fortabes sikkerheden for korrekt opfyldelse på 90 ECU pr. hektoliter ren

alkohol (100% vol.), når den i artikel 2 omhandlede frist [den 1. oktober 1995] overskrides, med:

- a) 15% i alle tilfælde

- b) 50% af restbeløbet efter fradrag af de 15%, hvis alkoholen ikke anvendes som fastsat i denne artikel inden den 30. juni 1996.

Sikkerhedsstillelsen fortabes fuldstændigt ved overskridelse af den 31. december 1996.«

²⁰ Ved note af 23. april 1996 opfordrede AIMA Palma til at indbetale et beløb på 3 164 220 870 ITL (eller 1 634 183,70 EUR), som angiveligt svarede til 15% af sikkerhedsstillelsen for korrekt opfyldelse, med den begrundelse, at den samlede mængde alkohol i de to første partier i licitationen den 1. oktober 1995 ikke var blevet anvendt på Fællesskabets brændstofmarked. Ved skrivelse af 3. juni 1996 bestred Palma lovligheden af AIMA's krav.

²¹ I denne skrivelse gentog Palma ligeledes sin anmodning til Kommissionen om at måtte destruere den endnu ikke anvendte alkohol, og gjorde gældende, at denne løsning var den bedst egnede til at sikre afsætning af alkoholen uden at fremkalde forstyrrelser på markedet.

- 22 Kommissionen sendte en skrivelse til AIMA den 11. november 1996, hvori den gav følgende redegørelse:

»Destilleriet Palmas anmodning om tilladelse til at destruere en restmængde alkohol fra den særlige licitation nr. 8/90 EF på grund af problemer i tilknytning til den pågældende alkohols kvalitet kan ikke accepteres.

Det er nødvendigt strengt at anvende bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 416/96 [om sikkerhedens fortabelse].

[...] Palma er bundet af forpligtelsen til korrekt opfyldelse, hvilket betyder, at alkoholen skal anvendes i brændstofsektoren på de i licitationsbekendtgørelsen fastsatte betingelser, og at en sådan forpligtelse ikke bortfalder med sikkerhedens fortabelse. De nationale myndigheder er forpligtet til, i givet fald ved tvangsfuldbyrdelse, at påse, at denne forpligtelse opfyldes efter sikkerhedens fortabelse. Det er absolut væsentligt at undgå, at den alkohol, der er givet tilslag for, afledes til en sektor, der ikke er tilladt i licitationsbekendtgørelse nr. 8/90 [EF], som f.eks. sektoren for spiritusholdige drikkevarer [...]«

- 23 AIMA oversendte denne skrivelse til Palma den 3. februar 1997.

- 24 Ved note af 20. november 1996 gentog Palma på ny sin kritik af AIMA's krav og foreslog, at den endnu ikke anvendte alkohol blev stillet gratis til AIMA's rådighed.

- 25 AIMA meddelte Palma påbud om at indbetale sikkerheden i sin helhed. Palma anfægtede dette påbud ved de nationale domstole.
- 26 Palma blev erklæret konkurs den 9. juli 1999.

Retsforhandlinger

- 27 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 9. juli 2001 har sagsøgeren anlagt denne sag.
- 28 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling, og har som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, jf. artikel 64 i Rettens procesreglement, skriftligt stillet parterne nogle spørgsmål og anmodet dem om at besvare dem under retsmødet.
- 29 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens skriftlige og mundtlige spørgsmål under retsmødet den 17. december 2003.

Parternes påstande

- 30 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Kommissionen tilpligtes at erstatte de lidte tab.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

31 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

32 Kommissionen har, uden at fremsætte formalitetsindsigelse ved særskilt dokument, bestridt, at sagen kan antages til realitetsbehandling. I denne forbindelse har den påberåbt sig tre procesforudsætninger. Den første, der påberåbes principalt, støttes på Rettens inkompetence. Den anden støttes på, at sagen er anlagt for sent, og den tredje på en tilsidesættelse af procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c). De to sidstnævnte procesforudsætninger påberåbes subsidiært.

33 Sagsøgeren har anført, at sagen kan antages til realitetsbehandling.

Procesforudsætningen om Rettens inkompetence

Parternes argumenter

- 34 Kommissionen har gjort gældende, at tvisten i sin helhed er knyttet til den objektive omstændighed, at Palma ikke har opfyldt den præcise forpligtelse til at anvende den alkohol, der blev erhvervet under den særlige licitation nr. 8/90 EF, og til følgerne af denne manglende opfyldelse. Ifølge Kommissionen er det retsforhold, som denne sag drejer sig om, et kontraktforhold. Det er således udelukkende i kraft af dette kontraktforhold, at Kommissionen eventuelt kan have pådraget sig ansvar. Følgelig er det dels fejlagtigt, at sagen er anlagt i henhold til 288, stk. 2, EF, dels henhører den ikke under den kompetence, der udtømmende er tillagt Fællesskabets retsinstanser i henhold til artikel 240 EF (jf. i denne retning Rettens kendelse af 18.7.1997, sag T-44/96, *Oleifici italiani mod Kommissionen*, Sml. II, s. 1331, præmis 38).
- 35 Sagsøgeren har anført, at Retten er kompetent til at påkende sagen, fordi denne drejer sig om Kommissionens ansvar uden for kontrakt. I denne forbindelse har sagsøgeren gjort gældende, at det omtvistede spørgsmål, i modsætning til hvad Kommissionen har anført, på ingen måde indgår som et led i et kontraktforhold, der bestod mellem Palma og denne institution. I det foreliggende tilfælde er det lidte tab forårsaget af skrivelsen af 11. november 1996, der som en ensidig handling fra Kommissionens side ikke kan henhøre under det kontraktlige område.
- 36 I øvrigt har sagsøgeren anført, at da skrivelsen af 11. november 1996 dels vedrører afslaget på Palmas ansøgninger om destruktion af den resterende alkohol, dels afgørelsen om tilbagesøgning af den sikkerhed, der er stillet som led i licitation nr. 8/90 EF, er skrivelsen en foranstaltning, der har retligt bindende virkninger, som berører Palmas interesser gennem en væsentlig ændring af selskabets retsstilling (jf. i denne retning Rettens dom af 10.7.1990, sag T-64/89, *Automec mod Kommissionen*, Sml. II, s. 367, præmis 42).

Rettens bemærkninger

- 37 Det bemærkes, at Rettens kompetence til at træffe afgørelse i den foreliggende sag afhænger af svaret på det forudgående spørgsmål, om det ansvar, som Fællesskabet kan pådrage sig i dette tilfælde på grund af adfærd, som bebrejdes Kommissionen, er af kontraktlig art (jf. i denne retning Rettens kendelse af 18.7.1997, sag T-180/95, Nutria mod Kommissionen, Sml. II, s. 1317, præmis 28).
- 38 I denne forbindelse bemærkes for det første, at sagsøgeren og Kommissionen er bundet af en kontrakt. Det fremgår nemlig af artikel 30, stk. 1, litra e), i forordning nr. 1780/89, at Palma ved at afgive bud under den licitation, der blev åbnet ved forordning nr. 3390/90, udtrykkeligt har forpligtet sig til at overholde alle den pågældende licitations bestemmelser. Under hensyntagen til disse betingelser har Palma afgivet et bud til en pris på 3 ECU pr. hektoliter alkohol 100% vol. for 1,6 mio. hektoliter alkohol 100% vol., der blev udbudt til salg som led i licitationen. Ved at tildele den mængde alkohol, der blev udbudt til salg, accepterede Kommissionen den af Palma foreslåede pris og denne virksomheds øvrige tilsagn. Som følge af Palmas tilbud og Kommissionens accept heraf er de relevante bestemmelser i forordning nr. 1780/89 og nr. 3390/90 og i licitationsbekendtgørelsen samt den af Palma budte pris således blevet klausuler i en kontrakt, der er bindende for begge parter i denne tvist (jf. i denne retning Rettens kendelse af 3.10.1997, sag T-186/96, Mutual Aid Administration Services mod Kommissionen, Sml. II, s. 1633, præmis 39, og Rettens dom af 9.10.2002, sag T-134/01, Hans Fuchs mod Kommissionen, Sml. II, s. 3909, præmis 53).
- 39 Det bemærkes desuden, at denne kontrakt er blevet ændret, efter at den blev indgået. Kommissionen udstedte nemlig, bl.a. efter Palmas anmodninger, forordning nr. 2710/93 og nr. 416/96, som delvis annullerer licitationen, og som ændrer betingelserne for anvendelse af den alkohol, der faktisk blev solgt, samt betingelserne for frigivelse af sikkerheden for korrekt opfyldelse med hensyn til denne alkohol. Disse ændringer udgør en integrerende del af kontrakten.

- 40 Dernæst skal der tages stilling til, om Kommissionens angivelige misligholdelse, som er grundlag for nærværende erstatningssøgsmål, vedrører forpligtelser, som påhviler Kommissionen i henhold til denne kontrakt (jf. i denne retning kendelsen i sagen Mutual Aid Administration Services mod Kommissionen, præmis 40).
- 41 Ifølge sagsøgeren er der tale om tre tilfælde af misligholdelse. For det første har Kommissionen ikke taget i betragtning, at der forelå et tilfælde af force majeure, som fritog Palma fra ansvar for selskabets egen misligholdelse af forpligtelsen til at anvende den alkohol, der faktisk var givet tilslag for, inden for en vis frist. Det følger heraf, at der er set bort fra, at tilfælde af force majeure bevirker, at ansvaret bortfalder. For det andet har Kommissionen ifølge sagsøgeren afslået på ny at ændre betingelserne for anvendelsen af den faktisk solgte alkohol, hvilket er en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet. For det tredje har Kommissionen ikke begrundet dette afslag, hvilket er i strid med den begrundelsespligt, der påhviler denne institution i henhold til artikel 253 EF.
- 42 Hvad for det første angår Kommissionens forpligtelse til at tage i betragtning, at der foreligger et tilfælde af force majeure, bemærkes, at denne forpligtelse påhviler Kommissionen i henhold til kontrakten. Denne forpligtelse følger nemlig af kontraktlige bestemmelser, der er fastsat i artikel 2 i forordning nr. 2710/93 samt i samme forordnings artikel 3, som ændret ved forordning nr. 416/96. Følgelig henhører den angivelige tilsidesættelse af forpligtelsen til at tage et tilfælde af force majeure i betragtning under det kontraktlige område og kan i givet fald kun pådrage Fællesskabet ansvar i kontraktforhold.
- 43 Hvad for det andet angår Kommissionens angivelige forpligtelse til at acceptere at ændre betingelserne for anvendelse af den faktisk solgte alkohol, fordi disse ændringer kræves efter proportionalitetsprincippet, bemærkes, at selv hvis det antages, at denne forpligtelse består, kan den kun påhvile Kommissionen i henhold til kontrakten.

- 44 Ganske vist skal artikel 5, stk. 3, EF, som fastslår proportionalitetsprincippet, omfatte alle former for handlinger fra Fællesskabet, uanset om de er kontraktlige eller ikke.
- 45 Imidlertid bemærkes, at i henhold til princippet *pacta sunt servanda*, der er et grundlæggende princip i enhver retsorden (Domstolens dom af 16.6.1998, sag C-162/96, Racke, Sml. I, s. 3655, præmis 49), er den kontrakt, der er indgået af Kommissionen og Palma, i princippet urørlig. Kommissionens eventuelle forpligtelse til at acceptere en af de ændringer i kontrakten, som Palma foreslog, kan derfor kun følge af kontrakten selv eller af almindelige principper, som gælder for kontraktforhold, herunder proportionalitetsprincippet. Den angivelige tilsidesættelse af denne forpligtelse til at ændre kontrakten kan i givet fald kun pådrage Fællesskabet ansvar i kontraktforhold.
- 46 Hvad endelig angår den begrundelsespligt, som sagsøgeren hævder er tilsidesat, bemærkes blot, at denne forpligtelse påhviler Kommissionen i henhold til artikel 253 EF. Den angår dog kun denne institutions ensidige handlinger. Den påhviler følgelig ikke Kommissionen i henhold til den kontrakt, som binder denne institution til Palma. Følgelig kan denne forpligtelse i givet fald kun pådrage Fællesskabet ansvar uden for kontrakt.
- 47 Det følger af det foregående, at ud over den angivelige tilsidesættelse af begrundelsespligten har sagsøgeren til støtte for erstatningssøgsmålet påberåbt sig,

at Kommissionen har tilsidesat forpligtelser af kontraktlig art, og at det anlagte søgsmål følgelig hviler på et kontraktligt grundlag (jf. i denne retning kendelsen i sagen Nutria mod Kommissionen, præmis 36).

48 Imidlertid bemærkes, at Retten i henhold til artikel 225 EF, sammenholdt med artikel 238 EF, kun er kompetent til i første instans at afgøre tvister på det aftaleretlige område, der indbringes for den af fysiske eller juridiske personer i henhold til en voldgiftsbestemmelse, som ikke foreligger i denne sag.

49 Det kan ikke antages i denne sag, at den omstændighed, at sagsøgeren har indbragt sagen for Retten, kan anses for at være udtryk for parternes fælles vilje til at give Fællesskabets retsinstanser kompetence på det aftaleretlige område, når Kommissionen bestrider Rettens kompetence.

50 Når der ikke foreligger en voldgiftsbestemmelse, jf. artikel 238 EF, kan Retten, når der som her indbringes et erstatningsøgsmål for den i henhold til artikel 235 EF, kun træffe afgørelse i denne sag, for så vidt den reelt angår et erstatningskrav, der udspringer af et kontraktforhold. I modsat fald ville Retten udvide sin dømmende kompetence ud over de tvister, hvis påkendelse udtømmende er forbeholdt den ved artikel 240 EF, da denne bestemmelse tværtimod forbeholder de nationale dømmende myndigheder en almindelig kompetence til at påkende søgsmål, hvori Fællesskabet er part (jf. i denne retning Domstolens dom af 21.5.1987, forenede sager 133/85-136/85, Rau m.fl., Sml. s. 2289, præmis 10, og kendelsen i sagen Mutual Aid Administration Services mod Kommissionen, præmis 47).

51 Det følger af det foregående, at formalitetsindsigelsen om Rettens inkompetence må tages til følge, da søgsmålet støttes på angivelige tilsidesættelser dels af forpligtelsen

til at tage i betragtning, at der eventuelt foreligger et tilfælde af force majeure, dels af den angivelige forpligtelse til at acceptere de af Palma foreslåede ændringer af kontrakten på grund af proportionalitetsprincippet.

- 52 Da den procesforudsætning, der er påberåbt principalt, ikke kan begrunde afvisning af søgsmålet i sin helhed, skal der tages stilling til den procesforudsætning, der drejer sig om tilsidesættelse af procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), for så vidt som sagsøgeren gør gældende, at begrundelsespligten er tilsidesat.

Procesforudsætningen vedrørende tilsidesættelse af procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c)

Parternes argumenter

- 53 Kommissionen har anført, at sagen må afvises, for så vidt som den i strid med kravene i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), ikke giver nogen konkret og præcis angivelse af eksistensen og størrelsen af det tab, der hævdes at være lidt. På

denne baggrund er Kommissionen ikke i stand til at identificere det tab, hvorpå sagsøgeren baserer sit erstatningskrav.

- 54 Kommissionen har desuden gjort gældende, at der mangler sammenhæng mellem stævningen og replikken med hensyn til kriterierne for opgørelsen af tabet. I stævningen anføres det således, at de omkostninger til transport og oplagring, som sagsøgeren kræver erstatning for, blev afholdt forud for skrivelsen af 11. november 1996, som sagsøgeren imidlertid anser for at være årsagen til det angivelige tab. Derimod henvises der i replikken til de udgifter til transport og oplagring, som Palma angiveligt har afholdt på grund af skrivelsen af 11. november 1996.
- 55 Sagsøgeren har anført, at søgsmålet opfylder kravene i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c). Sagsøgeren har i denne forbindelse gjort gældende, at selskabet forskriftsmæssigt har angivet, hvilke tab der var lidt, og at stævningen nævner tabets forskellige aspekter og de grundlæggende kriterier, der må anvendes ved en opgørelse heraf. Ifølge retspraksis er disse omstændigheder tilstrækkelige til at opfylde kravene i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c) (Rettens dom af 15.6.1999, sag T-277/97, Ismeri Europa mod Revisionsretten, Sml. II, s. 1825, præmis 67). Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at de af Kommissionen formulerede kriterier henhører under bedømmelsen af sagens realitet og derfor skal gennemgås i sammenhæng med denne (Rettens dom af 16.4.1997, sag T-554/93, Saint og Murray mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 563, præmis 59, af 10.7.1997, sag T-38/96, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. II, s. 1223, præmis 42, og af 28.4.1998, sag T-184/95, Dorsch Consult mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 667, præmis 23).

Rettens bemærkninger

- 56 I henhold til artikel 21, stk. 1, i Domstolens statut, som i henhold til samme statuts artikel 53, stk. 1, finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten, og i henhold til

procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), skal stævningen bl.a. angive søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene.

- 57 Da der er tale om en ufravigelig procesforudsætning, kan Retten af egen drift efterprøve, om stævningen opfylder disse krav (jf. bl.a. Rettens dom af 21.3.2002, sag T-231/99, Joynson mod Kommissionen, Sml. II, s. 2085, præmis 154).
- 58 Det bemærkes, at de i præmis 56 nævnte angivelser skal være tilstrækkeligt klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og Retten i givet fald på det således foreliggende grundlag kan tage stilling til sagen. Af retssikkerheds- og retsplejehensyn er det en forudsætning for, at en sag kan antages til realitetsbehandling, at de væsentlige faktiske og retlige omstændigheder, som søgsmålet støttes på, eventuelt kortfattet, men dog på en sammenhængende og forståelig måde, fremgår af selve stævningen (Rettens kendelse af 29.11.1993, sag T-56/92, Koelman mod Kommissionen, Sml. II, s. 1267, præmis 21, og Rettens dom af 6.5.1997, sag T-195/95, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. II, s. 679, præmis 20).
- 59 For at opfylde disse krav skal en stævning, hvori der nedlægges påstand om erstatning for skade forvoldt af en fællesskabsinstitution, indeholde de elementer, der gør det muligt at identificere den adfærd, som sagsøgeren bebrejder institutionen, grundene til, at han antager, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt, samt karakteren og størrelsen af dette (Rettens dom af 18.9.1996, sag T-387/94, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 961, præmis 107).

- 60 I det foreliggende tilfælde fremgår det af gennemgangen af det første anbringende, at Retten kun er kompetent til at tage stilling til den angiveligt manglende begrundelse for skrivelsen af 11. november 1996 om Kommissionens afslag på at acceptere den af Palma foreslåede ændring af kontrakten. Ved gennemgangen af dette anbringende må det følgelig antages, at den kritik, som sagsøgeren har rettet til Kommissionen, blot er en angiveligt tilsidesættelse af pligten til at begrunde skrivelsen af 11. november 1996, som under alle omstændigheder ikke kan pådrage Fællesskabet ansvar (jf. i denne retning Domstolens dom af 15.9.1982, sag 106/81, Kind mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2885, præmis 14, og af 30.9.2003, sag C-76/01 P, Eurocoton m.fl. mod Rådet, Sml. I, s. 10091, præmis 98).
- 61 Det fremgår af stævningen, at sagsøgeren hævder at have lidt et tab, som sagsøgeren anslår til 22 mia. ITL (11 382 051,78 EUR). Det må dog nødvendigvis fastslås, at stævningen ikke indeholder nogen angivelse af grundene til, at sagsøgeren er af den opfattelse, at der består en årsagsforbindelse mellem den angiveligt manglende begrundelse for skrivelsen af 11. november 1996 og det tab, som sagsøgeren hævder at have lidt. I stævningen har sagsøgeren nemlig blot hævdet, at det angivelige tab er en direkte og umiddelbar følge af skrivelsen af 11. november 1996.
- 62 Det følger heraf, at kravene i artikel 21, stk. 1, i Domstolens statut og i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), ikke er opfyldt.
- 63 I betragtning af det foregående i sin helhed bør sagen afvises, uden at det er nødvendigt at tage stilling til de øvrige anbringender og argumenter, som Kommissionen har anført til støtte for, at sagen bør afvises.

Sagens omkostninger

- 64 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det pålægges sagsøgeren at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Anden Afdeling)

- 1) **Sagen afvises.**

- 2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Pirrung

Meij

Forwood

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. maj 2004.

H. Jung

J. Pirrung

Justitssekretær

Afdelingsformand